

**Konzorcijum za prevenciju
gojaznosti putem efektivnih
aktivnosti vezanih za ishranu i
fizičku aktivnost**

Bilten

*Šesti okvirni program
Evropska komisija
Akcija koordinacije*

Broj 1. www.europrevob.eu

Septembar 2007

Od naučnog koordinatora

Dobro došli u prvo izdanje EURO-PREVOB biltena! EURO-PREVOB projekat je Evropska koordinirana akcija finansirana iz sredstava Šestog okvirnog programa Evropske komisije. Cilj projekta je da promovira i podržava saradnju postojećih mreža, kako bi se dotakle socijalne i ekonomske determinante ishrane, fizičke aktivnosti i gojaznosti u Evropi i na subregionalnom nivou.

Konzorcijum EURO-PREVOBa se sastoji od 14 učesnika iz 11 Evropskih zemalja, a radi se o multidisciplinarnim timu stručnjaka iz širokog spektra različitih ključnih disciplina počevši od javnog zdravlja, ishrane i fizičke aktivnosti, do epidemiologije i ekonomije. Više detalja s kratkim sažetkom, ciljevima projekta i planu rada možete naći na website-u www.europrevob.eu.

Svakih šest mjeseci EURO-PREVOB bilten će objavljivati novosti o aktivnostima i progresu projekta. Ako imate ikakve komentare i prijedloge, molimo kontaktirajte nas (vidjeti kontakt detalje na strani 4). Nadam se da ćete uživati u čitanju ovog biltena!
Joceline Pomerleau

14 partnera iz jedanaest zemalja

Koordinacija projekta:

London School of Hygiene & Tropical Medicine

Partneri u projektu: Bosna i Hercegovina, Češka Republika, Danska, Francuska, Italija, Latvija, Ruska Federacija, Slovenija, Švicarska, Turska, Velika Britanija

Trajanje: 04/2007-03/2010

EURO-PREVOB sastanak povodom lansiranja projekta, London 25 April 2007

Gornji red, s lijeva:

Harry Rutter (SEPHO, UK), Marc Suhrcke (WHO Venice Office), Francesco Branca (WHO Copenhagen Office), Eric Brunner (UCL, UK), Jorge Restrepo (IBFAN, Switzerland), Marina Popovich (NCPM, Russian Fed.), Karen Lock (LSHTM, UK), Lorenza Mistura (INRAN, Italy), Aida Filipovic Hadziomeragic (IPHFBIIH, Bosnia & Herzegovina).

Donji red, slijeva:

Gülden Pekcan (HUBDB, Turkey), Mojca Gabrijelcic (IVZ RS, Slovenia), Martin McKee (LSHMT, UK), Cécile Khai (LSHTM, UK), Giovanna Ceroni (LSHTM, UK), Nicole Darmon (INSERM, France), Joceline Pomerleau (LSHTM, UK).

Nisu prisutni:

Not present: Aileen Robertson (SUHRS, Denmark), Iveta Pudule (PHA, Latvia), Zuzana Brazdova (MU, Czech Rep.), Giuseppe Maiani (INRAN, Italy), Tatyana Kamardina (NCPM, Russian Fed.), Lida Lhotska (IBFAN, Switzerland).

EURO-PREVOB sastanak

EURO-PREVOB sastanak povodom lansiranja projekta: 25. aprila 2007., uspješno je lansiran EURO-PREVOB projekat. Predstavnici partnera u projektu su se sastali u Londonu kako bi revidirali i prodiskutovali o poslu koji je pred njima.

Diskusija je uključila administrativna pitanja kao što je struktura menadžmenta projekta, menadžment finansija, obaveze izvještavanja, odgovornosti partnera, standarde kvaliteta, sastav i ulogu naučnog i izvršnog komiteta i Savjetodavnog odbora i finalizaciju ugovora konzorcija projekta. Takođe je revidiran i trogodišnji plan rada nakon čega je uslijedila diskusija o detaljima plana rada za prvu godinu projekta.

Sastanak je završio večerom koja je doprinijela daljoj neformalnoj diskusiji među partnerima. Izvještaj sa sastanka povodom lansiranja projekta (prvi rezultat projekta) je na raspolaganju u intranet sekciji websitea.

*****

Prvi sastanak Savjetodavnog odbora i drugi sastanak naučnog komiteta, Kopenhagen, 15-16. oktobar 2007.: drugi formalni sastanak EURO-PREVOB konzorcija će se održati slijedećeg oktobra, a domaćin će biti SUHR's University College u Kopenhagenu.

Skup će uključiti dva formalna sastanka. Prvi će se održati 15-tog oktobra i to će biti **prvi sastanak EURO-PREVOB Savjetodavnog odbora**. Cilj sastanka je da se sastanu članovi Savjetodavnog odbora i partneri u projektu kako bi se prodiskutovalo napredak projekta i kako da se postigne izvrsnost i relevantnost za politiku.

Naredni sastanak će biti **drugi sastanak EURO-PREVOB Naučnog komiteta** s ciljem da se prodiskutuju praktična pitanja i strategije za kratkoročne i dugoročne planove.

EURO-PREVOB partneri i članovi Savjetodavnog odbora će uskoro primiti detalje o programu sastanka i pozadinske dokumente. Oni će takođe biti na raspolaganju na sekciji website-a namijenjenoj članovima.

Za više informacija o sastancima molimo kontaktirajte nas na europrevob@ishtm.ac.uk.

NOVINE O PROGRESU

Kako je planirano naučni rad o projektu se trenutno fokusira na tri radna paketa: **WP2** (vodi dr. Francesco Branca – WHO-EURO): uspostavljanje baze Evropskih eksperata i analiza stakeoldera; **WP3** (vodi dr. Eric Brunner–University College

London): Pregled literature; i **WP4** (vodi dr. Francesco Branca): razvoj alatki za analizu politika. Napredak će se prezentirati i diskutovati na sastanku u Kopenhagenu u oktobru 2007.

OSTALI DOGAĐAJI I PUBLIKACIJE

Drugi Evropski akcioni plan za politiku hrane i ishrane SZOa, razmatran na 57-mom Regionalnom komitetu SZOa.

Predstavnici 53 zemlje članice Evropskog Regiona će se sastati u Beogradu, Srbija od 17-20. septembra 2007. godine da formulišu regionalne politike i da se superviziraju aktivnosti SZO EURO. Politika hrane i ishrane je ključno pitanje na programu.

Tekst akcionog plana se može naći na <http://www.euro.who.int/document/rc57/edoc10.pdf>. Regionalni komitet će takođe diskutovati o slijedu konferencije o borbi protiv gojaznosti u Istambul. Dokument koji je opisao razvoj u Evropskom regionu od Istambula može se naći na

<http://www.euro.who.int/document/rc57/edoc06.pdf>.

Akcioni plan je razvijen nakon serije konsultacija sa zemljama članicama koje su okončane sastankom u SZO koordinatora za ishranu u Parizu. Izvještaj je na raspolaganju na

http://www.euro.who.int/Document/NUT/2ndMtg_EAPFNP.pdf.

Obnovljeni pregled savjeta o ishrani za reduciranje kardiovaskularnih bolesti

Obnovljeni pregled Brunner EJ, Thorogood M, Rees K, Hewitt G, Savjeti o ishrani za reduciranje rizika od kardiovaskularnih bolesti. Cochrane Database of Systematic Reviews, 2005 issue 4, CD00128 će uskoro da se pojavi u Cochrane biblioteci. Postojeći pregled uključuje studije do 2000-te godine, a novi donosi i sve uređeno do danas; pregledano je 38 radova.

Komparativna analiza prehrambenih politika u Evropi

SZO je nedavno publicirala novu komparativnu analizu prehrambenih politika u Evropskom regionu, uključujući to da većina zemalja ima prehrambenih politike i da je izazov sada u njihovoj implementaciji

(http://www.euro.who.int/document/Nut/istanbul_conf_%20ebd02.pdf).

Specifična analiza politika za borbu protiv gojaznosti i inicijativa zanovljenih do jula 2007. je sadržana u <http://www.euro.who.int/document/E90660.pdf>. SZO preuzma izazov implementacije olakšavajući osnivanje akcione mreže koju vode zemlje članice koje su razvile posebno napredne pristupe i akcije. Osnovane su slijedeće akcione mreže: mreža za reduciranje soli (vodi je UK), mreža o marketingu hrane i bezalkoholnih pića za djecu (vodi je Norveška) i mreža o monitoringu dječije gojaznosti (vodi je Portugal). O svrsi ovih inicijativa se može više naći na http://www.euro.who.int/nutrition/ActionPlan/20070910_1

*****

Novi pregled intervencija u oblasti ishrane za prevenciju kancera

Novi pregled* je finansiran od strane Svjetskog fonda za istraživanje karcinoma (WCRF) ispituje ne-RTC (randomizirane kontrolne studije) studije koje mjere efekat populacionih i komunalnih intervencija vezanih za ishranu, kao što je kampanja "5 na dan" u Americi. WCRF je izdao press informaciju 28. avgusta 2007. godine.

*Thorogood M, Simera I, Dowler E, Summerbell C, Brunner EJ, Sistematski pregled populacionih i komunalnih intervencija vezanih za ishranu za prevenciju karcinoma. *Nutr Res Rev* 2007; **20**:74-88.

GOJAZNOST I SOCIOEKONOMSKE GRUPE U EVROPI: PREGLED DOKAZA I IMPLIKACIJE ZA AKCIJU (TENDER bro.SNCO/205/C4/NUTRITION/03)

Pregled dokaza je sabran od strane Evropske komisije DG Zdravlje i zaštita potrošača (SANCO), Javno zdravstvo i ocjena rizika, Jedinica C4 – determinante zdravlja, SUHR'S University College, Denmark.

Finalni nacrt ovog izvještaja će se priložiti SANCOu krajem oktobra i biće prezentiran svim zemljama članicama Evropske unije na sastanku Ekspertne grupe za socijalne determinante i nejednakosti u zdravlju 26-27. novembra u Luksemburgu.

Ovaj izvještaj razmatra gojaznost i socio ekonomski status među populacijama Evropske unije.

Glavni ciljevi ovoga izvještaja su da:

- opiše i evaluira prevalencu i trendove gojaznosti u različitim socioekonomskim grupama
- ispita zdravstvene i ekonomske posljedice tereta gojaznosti
- opiše kritične stadije u životnom ciklusu kada ključni međusobno povezani mehanizmi i riziko faktori doprinose narastajućim stopama gojaznosti
- prezentira informacije kako bi se pomoglo zemljama EU da razviju javno zdravstvene politike i strategije za prevenciju gojaznosti posebno u grupama sa niskim socioekonomskim statusom.
- se identificiraju nedostaci i problemi koji trebaju dalje istraživanje.

*****

UDŽBENIK: JAVNO ZDRAVSTVENA ISHRANA: OD PRINCIPA DO PRAKSE

Nova referentna knjiga nazvana «Javno zdravstvena ishrana: od principa do prakse, koju je editovao Mark Lawrence i Tony Warsley (Deakin University, Australia), publikovana od strane Allen &

Unwin, sada je na raspolaganju po cijeni od oko 25 funti. Namjera joj je da bude internacionalno vodeća referentna knjiga sa studente koji studiraju hranu i ishranu (viši dodiplomski i uvodni postdiplomski). <http://www.allanandunwin.com/ShoppingProductDetails.aspx?ISBN=9781741751024>

*****

PREMA STRATEGIJI EU O ISHRANI I FIZIČKOJ AKTIVNOSTI – BIJELI PAPIR I NAREDNI KORACI KOMISIJE

Okrugli sto organiziran od strane Centra za zdravlje i etiku u društvu (CHES) i Rojal koledža za ljekare (RCP) (London) održan 1.10. (12.30-16.00) u Briselu.

Nakon uspješno održanog okruglog stola CHES/RCP u maju 2006. god., u oktobru je organiziran naredni događaj s ciljem da se adresira dalja strategije EU za promociju zdrave ishrane i fizičke aktivnost, slijedom nedavnog publikovanja Bijelog papira Komisije pod nazivom Strategija za Evropu o pitanjima vezanim za ishranu, prekomjernu težinu i gojaznost.

Ciljevi okruglog stola su slijedeći:

- da se informira i prodiskutuju prijedlozi sadržani u Bijelom papiru o ključnim pitanjima politike vezane za zdravu ishranu i fizičku aktivnost,
- da se pomogne u identificiranju ključnih prioriternih oblasti i formuliranju konkretnih preporuka za akciju EU,
- da se identificiraju nedostaci i pomogne u formuliranju adekvatnih političkih odgovora koji bi te nedostatke popunili.

Okrugli sto će dati korisnu priliku da se razmijene pogledi ograničenog broja pozvanih gostiju i doprinese odlukama EU prehrambene strategije i pomogne da ključna pitanja budu adresirana. Sumarni izvještaj sa sastanaka će biti otvoren za diskusiju.

EURO-PREVOB KONTAKTI

Za dodatne informacije molimo posjetite EURO-PREVOB website na www.euoprevob.eu ili mailom pošaljite komentare ili sugestije direktno nama (euoprevobshhtm.ac.uk.)

Koordinator projekta:

Ime: London School of Hygiene & Tropical Medicine

Vođa projekta: Martin McKee

Naučni koordinator: Joceline Pomerleau

Administrativni koordinator: Giovanna Ceroni

Adresa: Keppel Street, London WC1E 7HT

Zemlja: United Kingdom *Telefon:* (44) 20 7612 7811; *Fax:* (44) 20 7612 7812

Website: www.euoprevob.eu

Kontakt email: euoprevob@lshtm.ac.uk

PARTNERI

Ime: London School of Hygiene & Tropical Medicine (LSHTM)

Zemlja: Velika Britanija
Website: www.lshtm.ac.uk

Ime: SUHR'S University College (SUHRS)

Zemlja: Danska
Website: www.suhrs.dk

Ime: World Health Organization Regional Office for Europe (WHO)

Zemlja: Danska
Website: www.euro.who.int

Ime: Institut National de la Santé et de la Recherche Médicale (INSERM)

Zemlja: Francuska
Website: www.inserm.fr

Ime: Hacettepe University Department of Nutrition and Dietetics (HUBDB)

Zemlja: Turska
Website: www.hacettepe.edu.tr

Ime: South East Public Health Observatory (SEPHO)

Zemlja: Velika Britanija
Website: www.sepho.org.uk

Ime: Istituto Nazionale di Ricerca per gli Alimenti e la Nutrizione (INRAN)

Zemlja: Italija
Website: www.inran.it

Ime: Public Health Agency (PHA)

Zemlja: Latvija
Website: www.sva.lv

Ime: Masaryk University (MU)

Zemlja: Češka Republika
Website: www.muni.cz

Ime: Zavod za javno zdravstvo Federacije Bosne i Hercegovine (IPH-FBiH)

Zemlja: Bosna i Hercegovina
Website: www.zzjzfbih.ba

Ime: National Centre for Preventive Medicine (NCPM)

Zemlja: Ruska Federacija
Website: www.gnicpm.ru

Ime: Institute of Public Health of the Republic of Slovenia (IVZ RS)

Zemlja: Slovenija
Website: www.ivz.si

Ime: Geneva Infant Feeding Association (GIFA)

Zemlja: Švicarska
Website: www.gifa.org

Ime: University College London (UCL)

Zemlja: Velika Britanija
Website: www.ucl.ac.uk

Obavijest: Ovaj projekat je finansiran od strane *Evropske komisije – Šesti okvirni program* (Projekat br. 044291). Ovaj dokument reflektira samo poglede autora; Komisija stoga nije odgovorna ni za kakvu upotrebu informacija koje se ovdje nalaze i do kojih se može doći. Sadržaj biltena su pripremili članovi EURO-PREVOB grupe iz London School of Hygiene and Tropical Medicine (www.lshtm.ac.uk). LSTH neće prihvatiti odogovornost za informacije prezentirane u ovom biltenu.